

CÔNG TÁC GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY THEO DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Khoa Huy

Bộ môn Lý luận Chính trị, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

Email: nkhuygtvt2@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 16/3/2023; Ngày nhận chỉnh sửa: 20/5/2023; Ngày duyệt đăng: 07/8/2023

Tóm tắt

Trường Đại học Nông Lâm thành phố Hồ Chí Minh với bề dày truyền thống 68 năm xây dựng và phát triển, trong những năm qua đã chú trọng đến việc bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau theo Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh nên đã đạt được nhiều thành tích đáng tự hào. Tuy nhiên, bên cạnh đó thì vấn đề giáo dục sinh viên của Trường hiện nay vẫn còn một số tồn tại và hạn chế, bất cập. Xuất phát từ thực trạng đó, bài viết đưa ra một số giải pháp cơ bản, không chỉ góp phần nâng cao công tác giáo dục sinh viên của trường Đại học Nông Lâm thành phố Hồ Chí Minh, mà còn tăng cường chất lượng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước và hội nhập quốc tế.

Từ khoá: *Cách mạng, Trường Đại học Nông Lâm, tư tưởng.*

EDUCATIONAL WORK ON REVOLUTIONARY MORALITY FOR STUDENTS OF NONG LAM UNIVERSITY, HO CHI MINH CITY UNDER PRESIDENT HO CHI MINH'S TESTAMENTS

Nguyen Khoa Huy

Department of Politycal Theory, Nong Lam University - Ho Chi Minh City, Vietnam

Email: nkhuygtvt2@gmail.com

Article history

Received: 16/3/2023; Received in revised form: 20/5/2023; Accepted: 07/8/2023

Abstract

Nong Lam University, Ho Chi Minh City has 68 years' tradition of working and development. Over recent years, it has constantly focused on fostering the young generation based on President Ho Chi Minh's instructional Testaments and accomplished many achievements. However, there exist certain shortcomings. Thus, the article offers some fundamental solutions for educational improvements and also enhancing the quality of high-quality human resources for the industrialization and modernization of the agriculture and rural areas, meeting the re-quirements of national development and international integration.

Keywords: *Nong Lam University, revolution, thought.*

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.1.2024.1223>

Trích dẫn: Nguyễn, K. H. (2023). Công tác giáo dục đạo đức cách mạng cho sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay theo Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(1), 86-94. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.1.2024.1223>.

1. Đặt vấn đề

Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh là văn kiện đặc biệt, được Nhà nước công nhận là bảo vật Quốc gia (Có năm tác phẩm được công nhận là bảo vật Quốc gia, gồm: *Đường Kách mệnh*; *Ngục trung nhật ký*; *Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến*; *Lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước*; *Di chúc*). Tác phẩm chính là sự kết tinh cả cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh với tiến trình lịch sử dân tộc Việt Nam. Đặc biệt, nhiều tư tưởng, vấn đề trọng đại của đất nước đã được đề cập đến trong Di chúc, trong đó có tư tưởng bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau. Do đó, việc nghiên cứu, học tập và vận dụng tư tưởng này vào giáo dục Việt Nam nói chung, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng là một việc làm vừa có ý nghĩa vừa mang tính cấp thiết.

2. Khái lược tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau ở Di chúc

Trong Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, sau khi căn dặn công việc đối với Đảng, vấn đề thứ hai Hồ Chí Minh đề cập đến chính là vấn đề đoàn viên và thanh niên. Điều này cho thấy, thế hệ cách mạng cho đời sau, luôn có một vị trí và vai trò quan trọng đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 15, tr. 612). Bên cạnh việc tiếp tục phát huy tinh thần của đoàn viên và thanh niên Việt Nam là “hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ”, thì Đảng và Nhà nước “cần phải chăm lo giáo dục *đạo đức cách mạng* cho họ” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 15, tr. 622). Vì theo Chủ tịch Hồ Chí Minh đó là “cái gốc, rất là quan trọng” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 14, tr. 400), cây phải có gốc. Đối với người cách mạng cũng vậy, người cách mạng phải có đạo đức, nếu không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân, “có tài cũng vô dụng” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 14, tr. 400).

Đối với vấn đề bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau, không chỉ chú trọng rèn luyện mặt đạo đức cách mạng cho đoàn viên, thanh niên, mà theo Chủ tịch Hồ Chí Minh thì Đảng và Nhà nước còn cần hướng đến phát triển con người toàn diện, tức vừa “hồng” vừa “chuyên”. Vừa “hồng” vừa “chuyên” hay chính là đoàn viên, thanh niên phải “vừa có đức vừa có tài”. Và để công việc bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau đạt hiệu quả thì cần phải có phương pháp. Trong các phương pháp để đào tạo ra “những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên” thì phương pháp nêu gương chiếm vị trí và vai trò

quan trọng (thầy cô làm gương cho học trò; cán bộ lãnh đạo làm gương cho cấp dưới noi theo), vì “một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 1, tr. 284).

3. Thực trạng vận dụng vào công tác giáo dục sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh là trường đại học đa ngành, chuyên đào tạo và nghiên cứu nhóm ngành nông - lâm - ngư nghiệp trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, tiền thân là Trường Quốc gia Nông Lâm Mục Bảo Lộc được thành lập vào năm 1955. Với sứ mạng là đào tạo nguồn nhân lực có chuyên môn tốt và tư duy sáng tạo; thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu, phát triển, phổ biến, chuyên giao tri thức - công nghệ, đáp ứng nhu cầu phát triển bền vững kinh tế - xã hội của Việt Nam và khu vực, trải qua 67 năm hoạt động thì Trường đã đạt nhiều thành tích xuất sắc.

3.1. Chủ trương của Ban Giám hiệu Nhà trường, hoạt động của Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên

Bám sát nội dung Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị khoá XII, “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” và Chỉ thị số 42-CT/TW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030” thì Ban Giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh và Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên của Trường đã có nhiều chủ trương, hoạt động tích cực nhằm cụ thể hoá đường lối của Đảng về công tác giáo dục sinh viên theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong các năm học. Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức “Tuần sinh hoạt công dân”, nhằm tăng cường nhận thức chính trị và tinh thần trách nhiệm cho sinh viên trong giai đoạn đổi mới giáo dục và đào tạo. Đặc biệt, còn tổ chức gặp gỡ, đối thoại giữa sinh viên với lãnh đạo Nhà trường, Phòng/ Ban chức năng với sinh viên, nhằm giải đáp các thắc mắc cho sinh viên, nắm bắt kịp thời những tâm tư, nguyện vọng để từ đó có những biện pháp khắc phục cũng như định hướng kịp thời. Bên cạnh đó, công tác tổ chức, tư vấn tâm lý luôn được chú trọng và thu được nhiều kết quả.

Bên cạnh những thành tích đã đạt được thì công tác giáo dục sinh viên của Ban Giám hiệu, Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên trường vẫn còn một số

tồn tại. Đó là công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho sinh viên chưa được thực hiện thường xuyên, chỉ tập trung vào những ngày lễ lớn hoặc các đợt kỷ niệm của Nhà trường. Nhất là “công tác giáo dục chính trị tư tưởng còn cứng nhắc, thiếu sáng tạo, nặng về lý thuyết do đó chưa có tác động thực sự tích cực vào hoạt động thực tiễn của đoàn viên thanh niên” (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2016, tr. 21). Khiến cho một bộ phận không nhỏ đoàn viên thanh niên cảm thấy nhàm chán, không muốn tham gia. Cộng với “sự thiếu nhất quán trong hoạt động của các Đoàn khoa/ bộ môn đã ảnh hưởng đến sự phát huy tối đa sức mạnh chung trong hoạt động Đoàn Trường” (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2017, tr. 25). Như trong Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên của năm học 2019 - 2020 có nêu: “Tính chính trị trong hoạt động chi đoàn chưa được quan tâm đầu tư đúng mức, sinh hoạt định kỳ chưa được duy trì đều đặn. Một số Chi đoàn chưa đổi mới hình thức sinh hoạt, nội dung chưa hấp dẫn đoàn viên thanh niên” (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2019, tr. 22).

3.2. Vai trò của đội ngũ giảng viên nói chung, giảng viên dạy các môn Lý luận Chính trị nói riêng

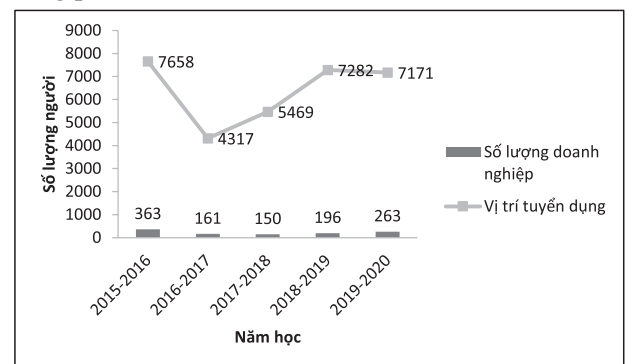
Theo thống kê, nguồn nhân lực cơ hữu của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay là khá đông đảo. Tổng cộng có 807 cán bộ viên chức (tính tại thời điểm tháng 07 năm 2020). Trong đó, đội ngũ nhân sự của Bộ môn Lý luận chính trị của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh gồm 08 người (có 07 giảng viên và 01 thư ký). Về trình độ của 07 giảng viên trực tiếp giảng dạy, gồm: 04 Tiến sĩ, 01 Nghiên cứu sinh và 02 Thạc sĩ. Bên cạnh đó còn có 6 giảng viên thỉnh giảng (những giảng viên cũ của Trường nay đã về hưu), với trình độ: 3 Tiến sĩ và 3 Thạc sĩ (Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2020, tr. 1). Đội ngũ giảng viên này của Bộ môn có đầy đủ phẩm chất, trình độ chuyên môn nghiệp vụ để giảng dạy tốt các môn Lý luận chính trị. Không chỉ về số lượng mà còn đảm bảo về chất lượng, với các giảng viên có kinh nghiệm, giàu tâm huyết và có trình độ.

Bên cạnh những thuận lợi, thì thực trạng vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thể hệ cách mạng cho đời sau trong Di chúc vào công tác giáo dục

sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay thông qua đội ngũ giảng viên nói chung, đặc biệt là đội ngũ giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị nói riêng còn hạn chế. Đó chính là đội ngũ giảng viên cơ hữu tham gia giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong Bộ môn Lý luận chính trị còn thiếu. Bộ môn Lý luận chính trị của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay có 07 giảng viên cơ hữu, nhưng chỉ có 01 giảng viên dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.3. Liên kết với doanh nghiệp và hợp tác đào tạo quốc tế

Trong xu thế cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay, nhằm giáo dục sinh viên một cách toàn diện, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh đã tiến hành các hoạt động liên kết với một số doanh nghiệp về hỗ trợ đào tạo, thực tập tốt nghiệp, tuyển dụng sinh viên ra trường. Bước đầu liên kết đó đã đạt được những thành quả nhất định, hứa hẹn ngày càng phát triển.

Biểu đồ 1. Thống kê quan hệ doanh nghiệp của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh trong 5 năm học

Nguồn: Báo cáo tổng kết năm học của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh 2015-2020.

Trong 5 năm qua, Trung tâm Hỗ trợ sinh viên và Quan hệ doanh nghiệp của Trường đều tích cực nắm bắt, tiếp nhận, trao đổi thông tin tuyển dụng từ các doanh nghiệp với khá nhiều vị trí tuyển dụng, tương đối phù hợp với sinh viên của Trường. Bên cạnh đó, Nhà trường còn tiến hành tổ chức các chương trình như: giao lưu doanh nghiệp, hội thảo, tập huấn kỹ năng và tuyển dụng, cũng như tổ chức chương trình Ngày hội việc làm để làm cầu nối giữa doanh nghiệp và sinh viên. Trường cũng đã nỗ lực tham gia chương trình kiểm định chất lượng quốc tế và bước đầu đã thu được những kết quả đáng mừng. Hiện Trường có 36 ngành/ 61 chuyên ngành đào tạo, trong đó có

06 chương trình đạt chuẩn kiểm định AUN-QA danh giá của mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á.

Tuy nhiên, về quan hệ với doanh nghiệp, còn bị biến động nhiều, chưa ổn định. Như những năm học gần đây, số lượng doanh nghiệp có tăng trở lại so với năm học 2016-2017 nhưng vẫn không bằng năm học 2015-2016. Hay so sánh năm 2019-2020 và năm 2018-2019, mặc dù năm 2019-2020, Nhà trường đã tiếp nhận thông tin tuyển dụng từ doanh nghiệp hơn năm 2018-2019 (67 doanh nghiệp), nhưng vị trí việc làm lại thấp hơn (111 vị trí việc làm). Vấn đề tìm nguồn việc bán thời gian cho sinh viên bị giảm: năm 2017-2018 đã tìm được nguồn việc bán thời gian cho 1.291 sinh viên với khoảng 114.050 giờ; năm 2018-2019 đã tìm được nguồn việc bán thời gian cho trên 939 sinh viên với hơn 150.218 giờ, nhưng đến năm 2019-2020 chỉ tìm được cho hơn 500 sinh viên với hơn 17.945 giờ. Bên cạnh đó, công tác vận động các doanh nghiệp trao học bổng cho các sinh viên hoàn cảnh khó khăn, vươn lên học tập tốt trong năm học 2019-2020 có trị giá 65.000.000 đồng thấp hơn năm học trước 115.000.000 đồng (Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2020, tr. 31).

Về hợp tác đào tạo quốc tế, số lượng sinh viên của Trường tham gia chương trình trao đổi sinh viên và học tập tại nước ngoài chưa nhiều và chỉ tập trung ở một số khoa như Khoa Chăn nuôi Thú y và Khoa Công nghệ Thực phẩm. Xu hướng gia hạn và ký mới MOU của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh ngày càng giảm mạnh trong 5 năm học. Từ việc gia hạn và ký mới được 13 MOU năm học 2016-2017 nhưng đến năm 2019-2020 chỉ còn gia hạn và ký mới được có 5 MOU. Nhất là Nhà trường chỉ mới dừng lại ở việc ký kết các MOU, chưa tiến tới các hợp đồng (Contract). Đây chỉ là giai đoạn đầu tiên trong việc hình thành hợp đồng chính thức sau này. Về mặt pháp lý thì MOU không có giá trị ràng buộc về mặt pháp lý.

3.4. Sự tự ý thức, rèn luyện của chính bản thân sinh viên

Với tinh thần học tập và làm theo lời Bác, “đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 13, tr. 471), để xứng đáng là những chủ nhân tương lai của đất nước, sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh không ngừng nỗ lực rèn luyện, phấn đấu trên các mặt và đã gặt hái được nhiều thành tích đáng tự hào. Tổng kết trong năm học 2019-2020,

toàn Trường có 60 cá nhân, tập thể sinh viên 5 tốt cấp Trường; 380 “sinh viên 5 tốt” cấp Liên chi Hội và 1200 “sinh viên 5 tốt” cấp Chi hội (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, 2020, tr. 12).

Không chỉ trên lĩnh vực hoạt động, phong trào tình nguyện vì cộng đồng mà sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh còn rất nỗ lực, chú trọng trên lĩnh vực chuyên môn, làm chủ khoa học công nghệ. Điều này đã được chứng minh qua những thành tích, kết quả xuất sắc mà sinh viên đạt được. Theo thống kê sơ bộ, học kỳ I năm học 2019 - 2020, tại trường có 985 sinh viên đạt học bổng khuyến khích học tập, nhiều hơn so với số lượng sinh viên ở học kỳ II năm học 2018 - 2019 là 229 sinh viên. Còn tại phân hiệu của Trường ở Gia Lai, có 28 sinh viên; 21 sinh viên thuộc phân hiệu Trường tại Ninh Thuận.

Bên cạnh những tấm gương sáng, những sinh viên sống đẹp, biết cống hiến cho xã hội, cho Nhà trường thì vẫn còn một bộ phận sinh viên của Trường sống buông thả, thiếu lý tưởng, ham chơi, lười nhác bỏ bê việc học tập, vi phạm quy chế của Nhà trường. Đó là những hiện tượng đáng buồn, đáng bị lên án. Theo thống kê, số lượng sinh viên vi phạm quy chế thi học kỳ I năm 2020 - 2021: Tổng cộng là 18 bạn. Trong đó, có 06 sinh viên vi phạm quy chế thi môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, 07 sinh viên vi phạm quy chế thi môn Triết học Mác - Lênin, 03 sinh viên vi phạm môn Lịch sử Đảng, 02 sinh viên môn Kinh tế chính trị Mác - Lênin. Về số lượng sinh viên vi phạm quy chế thi học kỳ này ở môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tăng hơn học kỳ II năm 2019 - 2020 là 2 sinh viên.

Không chỉ vi phạm quy chế thi mà về điểm số các môn lý luận chính trị cũng còn thấp, thậm chí tỷ lệ không qua môn còn cao. Ví như đối với môn Triết học Mác - Lênin, số lượng sinh viên học môn Triết học Mác - Lênin ở học kỳ I có tổng số 4272 sinh viên đăng ký học, nhưng số sinh viên không đạt là 571 (điểm < 4.0) chiếm (13,4%) trong tổng số sinh viên đăng ký học, còn số sinh viên vắng thi bỏ thi là 207 sinh viên.

Để khách quan hơn, chúng tôi đã tiến hành khảo sát đối với 3332 sinh viên về “Vai trò của các môn lý luận chính trị đối với sinh viên hiện nay”. Chúng tôi thu được kết quả như sau:

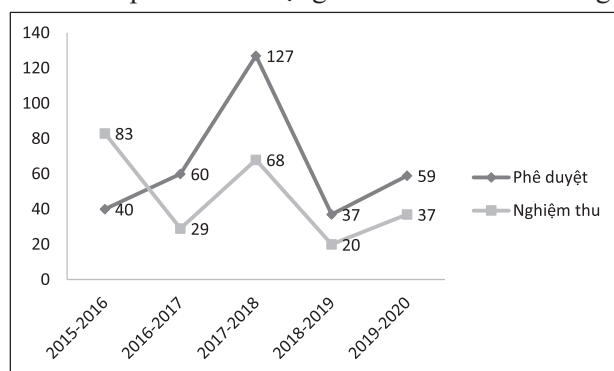
Bảng 1. Vai trò của các môn Lý luận chính trị đối với sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay

Giá trị chọn trên phiếu khảo sát	Tần suất chọn	Tỷ lệ %
Không quan trọng	288	8,6
Bình thường	1156	34,7
Quan trọng	1498	45
Rất quan trọng	390	11,7
Tổng	3332	100

Nguồn: Phiếu khảo sát của tác giả

Đặc biệt, với câu hỏi: “Mong muốn của bạn như thế nào khi học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh?” thì trong đó có 36,8% sinh viên mong học tập và làm theo và 21% mong được tìm hiểu nhiều hơn; còn lại 18,2% là sinh viên mong thi đạt điểm cao và 21,9% là sinh viên mong cho qua môn. Như vậy có thể thấy, sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh không mặn mà gì với các môn Lý luận Chính trị nói chung, môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng, họ học chỉ với mục đích đơn giản là để cho qua môn, hay điểm cao để xét học bổng.

Đối với hoạt động nghiên cứu khoa học, mặc dù hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên đã được Nhà trường quan tâm, đầu tư, song vẫn còn hạn chế. Về số lượng thì số lượng đề tài được nghiệm thu và phê duyệt biến động theo từng năm không ổn định. Năm học 2017 - 2018 cao nhất đạt được là 195 đề tài, nhưng đến năm 2018 - 2019 giảm 138 đề tài (chỉ còn 57 đề tài). Không chỉ số lượng đề tài mà số lượng sinh viên tham gia đề tài cũng biến động và tỉ lệ đó còn rất thấp so với số lượng sinh viên của cả Trường.

Biểu đồ 2. Thống kê số lượng đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh trong 5 năm học

Nguồn: Báo cáo tổng kết năm học của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh các năm 2015 - 2020

Trong năm học 2018 - 2019 có 162 sinh viên tham gia (phê duyệt 37 đề tài). Năm 2019 - 2020,

249 sinh viên tham gia (phê duyệt 59 đề tài) nghiên cứu khoa học/ tổng số 4.113 sinh viên toàn trường.

Về các cuộc thi, hội thảo sinh viên nghiên cứu khoa học khác trong năm 2019 - 2020, số lượng sinh viên của Trường tham gia cũng rất ít.

Bảng 2. Sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh với hoạt động nghiên cứu khoa học

Giá trị chọn trên phiếu khảo sát	Tần suất chọn	Tỷ lệ %
Rất quan tâm	571	17,2
Quan tâm	1919	57,6
Ít quan tâm	794	23,8
Không quan tâm	48	1,4
Tổng	3332	100

Nguồn: Phiếu khảo sát của tác giả

Qua khảo sát 3332 sinh viên, số sinh viên ít quan tâm, không quan tâm đến các hoạt động nghiên cứu khoa học, chiếm 25,2%. Cụ thể: cuộc thi “Khởi nghiệp nông nghiệp” lần 3 chỉ nhận được số lượng bài đăng ký dự thi là 85 bài; cuộc thi “Ý tưởng nghiên cứu khoa học” chỉ có vắn vắn 88 bài dự thi. Hay tại Hội thảo Khoa học sinh viên năm 2019, là hoạt động khuyến khích tinh thần nghiên cứu khoa học, sáng tạo, từ đó đề ra những ý tưởng, giải pháp hiệu quả góp phần xây dựng Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh trở thành trường đại học nghiên cứu với chất lượng quốc tế. Nhưng Hội thảo này lại có khá ít sinh viên tham gia gửi bài, cũng như đến tham dự.

Nguyên nhân của những hạn chế

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến hạn chế trong công tác giáo dục sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay. Chúng tôi có thể khái quát lại thành hai nhóm nguyên nhân chính:

Nguyên nhân khách quan:

Do hoàn cảnh lịch sử của đất nước, tình hình giáo dục và đào tạo ở Việt Nam hiện nay đang trong giai đoạn phát triển và hội nhập quốc tế nên vẫn còn một số tồn tại, hạn chế. Nền kinh tế thị trường có nhiều ưu thế, tuy nhiên, nó cũng có những khuyết tật. Một trong những khuyết tật đó là đã ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình phát triển ý thức chính trị, lối sống của sinh viên nói chung, sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

Đặc biệt, trong thời gian gần đây thì tình hình dịch bệnh Covid-19 đã và đang diễn biến rất phức tạp. Chính vì tình hình dịch Covid-19 này mà công tác giảng dạy của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cũng như các phong trào, hoạt

động tuyên truyền, giáo dục sinh viên, trao đổi hợp tác doanh nghiệp, đào tạo quốc tế... đã bị sụt giảm, hoặc phải chuyển sang hình thức online. Nhất là vấn đề hợp tác quốc tế của Trường trong năm học 2019 - 2020 vừa qua gần như đã bị đình trệ.

Nguyên nhân chủ quan:

Số lượng các hoạt động khoa học, các cuộc thi về Tư tưởng Hồ Chí Minh được tổ chức và đầu tư còn hạn chế về quy mô, số lượng. Đối với các hoạt động do Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên của Trường tổ chức thì một số còn đơn điệu, thiếu đa dạng, nên không tạo sức hấp dẫn để thu hút đông đảo sinh viên tham gia. Khảo sát 3332 sinh viên, có 57,7% sinh viên trả lời các phong trào học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh do Đoàn Trường tổ chức chỉ ở mức bình thường; 5,9% cho rằng không ảnh hưởng gì đến bản thân.

Đặc biệt, trong bối cảnh quốc tế hóa, toàn cầu hóa như hiện nay nhưng Nhà trường vẫn còn thiếu thông tin, cũng như thiếu kinh nghiệm trong vấn đề liên kết đào tạo quốc tế. Nhà trường chưa mở rộng việc ký kết công nhận tín chỉ với các trường đại học nước ngoài nên phần nào chưa thu hút nhiều sinh viên của Trường tham gia các chương trình trao đổi học tập ngắn hạn tại các trường đối tác và đồng thời hạn chế việc thu hút sinh viên nước ngoài đến Trường học tập và trao đổi.

Về phía sinh viên, có một bộ phận sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh còn thiếu ý thức, không chịu tu dưỡng đạo đức (Khảo sát chỉ có 15,1% cho rằng đạo đức của sinh viên Trường hiện nay là tốt; 68,8% cho rằng là bình thường; còn 13,6% là đáng lo ngại; 2,5% là ở tình trạng báo động, suy thoái); bị động trong học tập, xem thường các môn lý luận chính trị hoặc học theo kiểu đối phó, cho qua môn (Khảo sát có 34,7% sinh viên cho rằng các môn lý luận chính trị chỉ là bình thường; 8,6% là không quan trọng). Một số khác thì có cố gắng, nhưng chưa biết cách tự học, chưa biết cách tự nghiên cứu, chỉ trông chờ, ỷ lại hoàn toàn vào giảng viên (Khảo sát có 40,8% cho rằng năng lực tự học, tự nghiên cứu chỉ ở mức trung bình, 6,6% ở mức kém). Dẫn đến tình trạng là thành tích học tập của sinh viên không cao.

4. Một số giải pháp cơ bản để nâng cao chất lượng công tác giáo dục sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay

4.1. Tiếp tục phát huy vai trò của Ban giám hiệu, Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên

Tiếp tục phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh, để góp phần xây dựng và đào tạo sinh viên vừa “hồng” lại vừa “chuyên”. Nhà trường,

Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên của Trường cần tích cực tổ chức đa dạng các hoạt động để lôi cuốn sinh viên tham gia.

Đặc biệt, các hoạt động tình nguyện của sinh viên do Đoàn, Hội phát động nên gắn với các chuyên ngành đào tạo của Nhà trường, của Khoa đang theo học để đạt hiệu quả tốt nhất; vừa có thể phát huy được khả năng chuyên môn lại vừa đem lại các lợi ích cho xã hội. Ví như các bạn sinh viên Khoa Nông học, Chăn nuôi Thú y thì hoạt động tình nguyện giúp bà con nông dân, những hộ gia đình nghèo phát triển trồng trọt, chống lại sâu bệnh, tiêm chủng gia súc... Sinh viên Khoa Lâm nghiệp, Quản lý đất đai và Bất động sản thì giúp các hộ dân sống gần rừng phát triển kinh tế rừng, tuyên truyền luật đất đai, phòng chống phá rừng...

Ngoài ra, lãnh đạo Nhà trường, Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên cũng cần có những kế hoạch, hoạt động hỗ trợ giúp đỡ các bạn sinh viên trong học tập, trong đời sống. Nó sẽ tạo sự liên kết, học hỏi lẫn nhau, giúp sinh viên gắn bó, sống tình cảm và có trách nhiệm hơn với mọi người. Chẳng hạn như thành lập trang thông tin để: kết nối việc làm thêm; tìm nhà trọ an toàn, giá rẻ; trao đổi hay chuyển nhượng các đồ dùng trong sinh viên; kinh nghiệm học các môn chuyên ngành, kinh nghiệm làm đồ án... Hay tổ chức các diễn đàn dành riêng cho sinh viên năm cũ hoặc sinh viên năm mới để lắng nghe những tâm tư, nguyện vọng chính đáng của họ.

Lãnh đạo Nhà trường, Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên của Trường cũng cần làm tốt công tác thi đua khen thưởng trong đoàn viên. Ban chấp hành Đoàn Trường cần phát hiện và khen thưởng kịp thời những gương đoàn viên thanh niên điển hình tiên tiến trên các lĩnh vực và nhân rộng điển hình ấy, “một tấm gương sáng còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 1, tr. 284). Mặt khác, trong công tác tập hợp và đoàn kết sinh viên cần lưu ý vấn đề đa dạng thành phần, nhất là giúp đỡ những sinh viên chậm tiến, ham chơi, sai lệch về định hướng lý tưởng trở lại với những điều tốt đẹp, giúp họ nhận ra lỗi lầm của mình, thấy được vấn đề cần phải khắc phục ngay để có được hướng đi đúng đắn.

4.2. Tăng sức hấp dẫn trong giảng dạy các môn học, nhất là học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh

“Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 12, tr. 528), để nâng cao chất lượng công tác giáo dục sinh viên của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay, trước tiên cần tăng sức hấp dẫn trong giảng dạy các môn học, nhất là các môn lý luận chính trị.

Và nhân tố trực tiếp, đóng vai trò quan trọng hàng đầu trong việc định hướng giáo dục, cũng như kích thích ý thức học tập cho sinh viên, chính là đội ngũ giảng viên.

Giảng viên có thể ứng dụng công nghệ thông tin để sơ đồ hóa bài học; biết ứng dụng công nghệ thông tin để đưa ra những ví dụ sinh động, hay ứng dụng công nghệ thông tin để nhấn mạnh những ý then chốt. Ở phương pháp sơ đồ hóa, nó giúp người học nhanh chóng nắm bắt nội dung và biết cách xâu chuỗi các vấn đề một cách logic. Đồng thời, còn giúp học sinh có thể nhớ lâu nội dung bài học. Đặc biệt, trong tình hình dịch bệnh Covid-19 đang diễn biến phức tạp như hiện nay, các giảng viên cần tích cực học tập, nghiên cứu để có thể sử dụng linh hoạt và thành thạo các phần mềm dạy học trực tuyến như: LMS, Zoom Cloud Meeting, Microsoft Teams, Google Classroom...

Về các chương trình đào tạo nói chung, bên cạnh trang bị cho học viên những kiến thức về mặt lý thuyết thì Nhà trường còn chú ý đến trau dồi những kỹ năng thực hành. Nội dung học phải gắn với thực tiễn, thông qua các bài tập, các buổi thảo luận để hình thành tác phong công nghiệp cho sinh viên, đồng thời phát huy tính tự giác, năng động sáng tạo. Đặc biệt, chú ý đến công việc các em sẽ làm sau khi ra trường để đưa ra chương trình học tập phù hợp, bám sát thực tế.

Về phía Bộ môn Lý luận Chính trị của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cũng cần nhận thức được đặc thù môn dạy của mình để có những phương án tăng sức hấp dẫn trong giảng dạy. Bộ môn có thể tăng cường khuyến khích, động viên giảng viên đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm đáp ứng tốt hơn yêu cầu, nâng cao chất lượng.

4.3. Đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học

Như Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nhắc nhở: “Đại học thì cần kết hợp lý luận khoa học với thực hành” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 10, tr. 186). Vì vậy, cán bộ lãnh đạo Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cần nhận thức sâu sắc hơn vị trí, tầm quan trọng của hoạt động nghiên cứu khoa học, hướng tới việc nâng cao chất lượng công tác giáo dục sinh viên của Trường. Với phương pháp đào tạo thông qua nghiên cứu khoa học sẽ giúp sinh viên của Trường không chỉ tự tin, nhanh chóng nắm vững phương pháp, nắm vững kiến thức đã được học mà còn biết vận dụng linh hoạt, sáng tạo những phương pháp, kiến thức này vào thực tiễn cuộc sống, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của đất nước.

Nhà trường có thể tiến hành tổ chức, đa dạng

hoạt động nghiên cứu khoa học dưới nhiều hình thức. Đặc biệt, để thu hút sinh viên tham gia các hoạt động nghiên cứu khoa học tích cực hơn thì Nhà trường, các Khoa cần cần cho sinh viên thấy quyền lợi của họ khi tham gia. Có thể bằng nhiều hình thức khác nhau, chẳng hạn như: có chính sách cộng điểm học phần, cộng điểm rèn luyện cho sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học. Hay những sinh viên tham gia tích cực hoạt động nghiên cứu khoa học sẽ được hỗ trợ kinh phí, ưu tiên xét cấp học bổng, xét các danh hiệu thi đua của Trường.

Đối với sinh viên, bản thân sinh viên phải nhận thấy việc nghiên cứu khoa học này là rất bổ ích, không những giúp họ nắm chắc kiến thức mà còn tiếp cận nhiều hơn kiến thức mới. Nghiên cứu khoa học còn giúp sinh viên phát triển và rèn luyện các kỹ năng tư duy sáng tạo, làm việc độc lập và làm việc theo nhóm. Bên cạnh đó, việc thực hiện và bảo vệ một đề tài nghiên cứu khoa học sẽ rèn luyện cho sinh viên kỹ năng diễn đạt, trình bày vấn đề, kỹ năng thuyết trình, nhất là tập cho sinh viên phong thái tự tin khi đứng trước hội đồng khoa học. Đề tài nghiên cứu khoa học còn có thể được kế thừa và phát triển lên thành đề tài khóa luận tốt nghiệp. Đó cũng là kinh nghiệm rất quý báu khi sinh viên thực sự bắt tay vào làm việc tại các công ty, doanh nghiệp sau này.

4.4. Tăng cường liên kết với doanh nghiệp

Nhà trường, với tư cách là nơi đào tạo, đáp ứng nhu cầu nhân lực cho nền kinh tế, có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc cung ứng nguồn lao động chất lượng cao cho doanh nghiệp. Còn các doanh nghiệp lại đóng vai trò là nhà cung cấp thông tin để các cơ sở đào tạo nắm được nhu cầu của thị trường lao động, giải quyết việc làm. Vì vậy, việc tăng cường mối liên kết giữa Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh và các doanh nghiệp là một tất yếu khách quan, đóng vai trò rất quan trọng.

Về phía Nhà trường, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cần “gắn kết chặt chẽ giáo dục và đào tạo với nghiên cứu, triển khai, ứng dụng các thành tựu khoa học và công nghệ mới” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr. 138) để nâng cao chất lượng giáo dục. Trong quá trình dạy học bên cạnh trang bị cho sinh viên những kiến thức về mặt lý thuyết còn chú ý đến trau dồi những kỹ năng thực hành, “học để hành: Học với hành phải đi đôi” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 6, tr. 361). Trong quá trình học, thông qua các bài tập, các buổi thảo luận để hình thành tác phong công nghiệp cho sinh viên đó là làm việc nhóm, liên kết giữa các nhóm... đồng thời phát huy tính tự giác, năng động sáng tạo. Trường Đại học Nông Lâm Thành

phổ Hồ Chí Minh cũng có thể mời một số doanh nhân thành đạt, các CEO nổi tiếng ở thành phố Hồ Chí Minh, hay ở các tỉnh thành khác trên cả nước đến để trao đổi, chia sẻ, thảo luận, hướng dẫn xây dựng các kỹ năng cần thiết cho các em trong học tập và sau khi ra trường. Điều này sẽ góp phần nâng cao uy tín của trường và cuốn hút sinh viên cũng như tạo động lực học tập cho các em.

Để thúc đẩy mối liên kết, công bằng, đôi bên cùng có lợi thì phía doanh nghiệp cũng cần phải chủ động hơn. Trực tiếp tham gia vào công tác đào tạo như cử những người giỏi, có thâm niên công tác hay có chuyên môn tham gia giảng dạy những kỹ năng cần thiết cho sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. Tạo điều kiện, môi trường thuận lợi để sinh viên của Trường có thể đến ngay tại doanh nghiệp vừa học vừa làm. Cũng như các doanh nghiệp phải đầu tư máy móc, trang thiết bị hiện đại, xây dựng các nhà xưởng mẫu... để sinh viên có thể làm quen với môi trường ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

4.5. Xúc tiến hợp tác đào tạo quốc tế

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, quốc tế hóa như hiện nay nhằm nâng cao chất lượng công tác giáo dục sinh viên thì Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh không thể không xúc tiến hoạt động hợp tác đào tạo quốc tế, trên tinh thần “ra sức học tập lý luận và khoa học tiên tiến của các nước bạn, kết hợp với thực tiễn của nước ta, để thiết thực giúp ích cho công cuộc xây dựng nước nhà” (Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 10, tr. 186). Hợp tác đào tạo quốc tế không chỉ góp phần nâng cao chất lượng sinh viên, mà còn tăng vị thế của Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh trong hệ thống giáo dục Việt Nam, tiến đến vươn tầm quốc tế.

Trước hết, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cần mở rộng việc ký kết công nhận tín chỉ đào tạo với các trường đại học nước ngoài để thống nhất trong việc học tập, trao đổi sinh viên. Cụ thể là sinh viên của Trường có thể tham gia các chương trình trao đổi học tập ngắn hạn tại các trường đối tác, đồng thời thu hút sinh viên nước ngoài đến Trường học tập. Tiếp đến, Nhà trường và trường đối tác nước ngoài cần phối hợp, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm triển khai công tác tuyển sinh, định hướng nghề nghiệp. Trong đào tạo, các bên phải nhất trí chia sẻ kinh nghiệm và cùng hợp tác trong việc xây dựng chương trình đào tạo bậc đại học, chương trình đào tạo kỹ sư nông nghiệp, thú y theo hướng chuyên sâu nghề nghiệp. Đồng thời, Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cũng có thể tiến hành đa dạng hóa các mô hình liên kết đào tạo quốc tế như: 4+0; 2+2; 4+2; 3+2...

Đặc biệt, để liên kết đào tạo quốc tế hiệu quả, cần chú trọng đến trình độ ngoại ngữ của sinh viên. Ngay từ khâu đầu vào, Nhà trường cần ra quy định rõ về chứng chỉ tiếng Anh. Những sinh viên theo học các chương trình liên kết đào tạo quốc tế cần phải có chứng chỉ tiếng Anh tối thiểu IELTS 5.5 trở lên, B2 hoặc chứng chỉ tương đương. Trong xu thế phát triển như hiện nay, để hợp tác đào tạo quốc tế đạt hiệu quả thì Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh còn phải tìm hiểu và nỗ lực phấn đấu đạt các tiêu chuẩn quốc tế. Chẳng hạn: tiêu chuẩn AUN-QA, tiêu chuẩn HCERES; tiêu chuẩn ABET; tiêu chuẩn ACBSP; tiêu chuẩn FIBAA...

4.6. Bản thân sinh viên phải có ý thức rèn đức, luyện tài

Sinh viên không chỉ là đối tượng giáo dục mà còn là chủ thể giáo dục. Để thực hiện mục tiêu đào tạo thế hệ trẻ vừa “hồng” vừa “chuyên”, đáp ứng yêu cầu đổi mới, phát triển đất nước thì bên cạnh các giải pháp cần thiết trên, bản thân sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cũng cần phải ý thức rõ vị trí, vai trò và trách nhiệm của mình.

Trước tiên, sinh viên phải ý thức “rèn đức”, mỗi sinh viên phải tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối đổi mới của Đảng; tin tưởng và kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Đồng thời, sinh viên cần phải chấp hành tốt mọi chủ trương đường lối, quan điểm, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tự giác học tập và thực hiện nghiêm túc nội quy của Nhà trường.

Ở bậc đại học với hình thức đào tạo mới là đào tạo tín chỉ, nó đòi hỏi sinh viên của Trường phải có ý thức tự học tập, tự nghiên cứu để có thể nắm bắt bài học, làm chủ tri thức. Do đó vấn đề tự học là vấn đề quan trọng, đóng vai trò quyết định chất lượng giáo dục ở đại học hiện nay. Bản thân người học phải luôn luôn tự ý thức, xác định mục tiêu để xây dựng thái độ học tích cực cho mình.

Ý thức về việc học của bản thân, xây dựng thái độ học tập tích cực đồng thời sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh cũng cần phải có phương pháp học một cách khoa học mới mang lại hiệu quả cao. Sinh viên ở trên lớp phải chịu khó ghi chép, hăng hái phát biểu, tích cực tìm hiểu. Vấn đề gì chưa rõ phải trao đổi với nhóm học tập (thảo luận nhóm) cho rõ, nếu vẫn chưa hiểu thì trao đổi lại với giảng viên. Phải tích cực thảo luận, thảo luận nhóm là hình thức rất quan trọng, qua thảo luận sinh viên sẽ phát hiện những vấn đề mình còn thiếu hụt để tự bổ sung.

Để hoạt động học tập đạt chất lượng và hiệu quả cao, sinh viên cần phải có kỹ năng tự học. Chính kỹ năng tự học là điều kiện bên trong để sinh viên biến động cơ tự học thành kết quả cụ thể và làm cho sinh viên tự tin vào bản thân mình. Bên cạnh việc rèn luyện những kỹ năng thì phát huy tính sáng tạo trong học tập là điều luôn luôn cần thiết. Sinh viên phải biết sáng tạo trong quá trình tự học, không nên máy móc, rập khuôn sáo rỗng, mang lại hiệu quả học tập không cao.

5. Kết luận

Một lần nữa có thể khẳng định, tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thể hệ cách mạng cho đời sau ở bản Di chúc chính là sự hội tụ, là sự đúc kết, là tinh hoa, là chiều sâu trí tuệ tạo nên giá trị, sức sống. Đặt trong xu thế quốc tế hóa, toàn cầu hóa như hiện nay thì việc vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thể hệ cách mạng cho đời sau ở bản Di chúc vào công tác giáo dục sinh viên nói chung, sinh viên Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng lại càng cấp thiết và quan trọng. Vấn đề này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục, đào tạo đại học, đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực chất lượng cao hiện nay mà còn thúc đẩy nền giáo dục nước nhà vững tiến, vươn tầm thế giới.

CHÚ THÍCH

Lý do tác giả chỉ lấy số liệu 5 năm gần đây nhất là năm 2015 - 2020 vì năm 2021 bị dịch Covid, 2022 mới phục hồi nên nếu so sánh sẽ không khách quan.

Tài liệu tham khảo

- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 1. Hà Nội: NXB. Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2016). *Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm học 2015 - 2016*.
- Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2017). *Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm học 2016 - 2017*.
- Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2018). *Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm học 2017 - 2018*.

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2019). *Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm học 2018 - 2019*.

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2020). *Báo cáo tổng kết công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm học 2019 - 2020*.

Hiền, B. (2001). *Từ điển Giáo dục học*. Hà Nội: NXB. Từ điển bách khoa.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 1. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 6. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 10. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 13. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 14. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hồ Chí Minh Toàn tập, 2011, tập 15. Hà Nội: NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2016). *Báo cáo tổng kết năm học 2015 - 2016*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2017). *Báo cáo tổng kết năm học 2016 - 2017*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2018). *Báo cáo tổng kết năm học 2017 - 2018*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2019). *Báo cáo tổng kết năm học 2018 - 2019*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2020). *Báo cáo tổng kết năm học 2019 - 2020*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2019). *Báo cáo tổng kết năm học 2018 - 2019 và phương hướng nhiệm vụ năm học 2019 - 2020 của Bộ môn Lý luận Chính trị*.

Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh. (2020). *Báo cáo tổng kết năm học 2019 - 2020 và phương hướng nhiệm vụ năm học 2020 - 2021 của Bộ môn Lý luận Chính trị*.